



23136
20.12.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

1978 yılı 19-26 Aralık tarihleri arasında Kahramanmaraş'ta gerçekleşen katliamda yitirilen canların anısına "Maraş Katliamı Utanç Anıtı" yapılması ve katliamda hayatını kaybeden mağdur aileler için gerekli maddi ve manevi yardımın devlet tarafından sağlanması için kanun teklifi gerekçesiyle ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Zeynel ÖZEN
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe	
Esas Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor	
Tarih: 22 Aralık 2022		Esas No: 2/4794

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIGI
2 0 Aralık 2022
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
2 0 Aralık 2022
1136584

GENEL GEREKÇE

12 Eylül 1980 Askeri darbesinin oluşmasına müsait bir ortamın hazırlanması açısından, 19-26 Aralık 1978 tarihleri arasında Maraş'ta gerçekleşenler 1980 öncesi yaşanan iç karışıklıkların şiddetli bir başlangıcını oluşturan katliamlar silsilesinin ilk durağıdır. Maraş il merkezinde 1978 yılının 19-26 Aralık tarihleri arasında 7 gün süren katliamda resmi rakamlara göre 111 kişi, katliamın tanıklarına göre ise resmi rakamlarda belirtilenlerin çok üstünde yurttaş hayatını kaybetmiştir. Alevilere ait yüzlerce ev ve işyeri yakılıp yağmalanmıştır. 26 Aralık'a kadar aralıksız devam eden saldırıların ardından 13 ilde sıkıyönetim ilan edilmiştir.

1988'e kadar süren Maraş Katliamı sanıklarının yargılanması sonucunda, olaylara karışıp yargılanan 804 sanıktan 22 kişiye idam, 7 kişiye müebbet hapis, 321 kişiye ise 1 ila 24 yıl arasında hapis cezaları verilmiştir. Fakat idam ve müebbet cezalı sanıkları da içeren kararlar bir süre sonra Yargıtay tarafından bozulmuştur. Uzun süren davalar sürecinde sis perdelerini aralamaya yakın olan 3 müdahil avukatı katliamın şifrelerini çözmeye yaklaştıkça art arda faili meçhul cinayetlere kurban gider. Maraş Katliamı'nın müdahil avukatları; Ceyhun Can 10 Eylül 1979'da, Halil Sıtkı Güllüoğlu 3 Şubat 1980'de ve Ahmet Albay 3 Mayıs 1980'de öldürülürler.

Yargıtay'ın Maraş Katliamı sanıklarına verilen cezaları bozma kararının ardından gerçekleşen yeni yargılama sürecinde ise çoğu kişi beraat eder, geri kalanlara ise hafif cezalar verilir. 1991 yılında çıkarılan Terörle Mücadele Kanunu nedeniyle alınan hafif cezalar da ertelenir ve serbest bırakılırlar. Sonuç olarak içlerinde kundaktaki masum bebekler, çocuklar, kadınlar ve yaşlılar dahil onlarca insanın yaşamını yitirdiği Maraş Katliamı'nın planlayıcılarından, tetikçilerinden ve katillerinden tek bir kişinin bile ceza almaması ve üstünün itinayla kapatılması, başta katledilen kişilerin yakınları olmak üzere vicdan sahibi herkesin yüreklerinde büyük bir yara açmıştır.

Özellikle ırkçılık ve dincilik ekseninde gelişen toplumdaki tüm farklılıkları birbirine düşman eden nefret suçlarına gerekli yasal düzenlemelerin yapılması ve böyle olası katliamların yaşanmaması için hatırlanıp yüzleşilmesi şarttır. Bu anlamda katliamında yitirilen canların anısına Maraş il merkezinde "Maraş Katliamı Utanç Anıtı" adında bir anıt inşa edilmelidir. Böylece benzeri katliamların toplumun hafızasından silinmesi engellenmiş olacak; insanlığa karşı işlenen tüm suçlara karşı Devletin bütün organlarıyla karşı olduğu mesajı net bir şekilde verilebilecektir.

Ayrıca bu katliamın yakınlarını yitirenlerin uğradıkları maddi ve manevi zararın giderilmesi bir toplumsal ihtiyaç olarak kendini göstermektedir. Dolayısıyla Maraş Katliamında hayatını kaybeden yurttaşlarımızın ailelerine gerekli maddi desteğin verilmesi, çocuklarının eğitim ve sağlık masraflarının karşılanması devletin sorumluluğudur.

Yukarıda belirtilen nedenlerle 1978 yılı 19-26 Aralık tarihleri arasında Kahramanmaraş'ta gerçekleşen katliamda hayatını yitiren yurttaşlarımızın ve toplumun mağduriyetinin giderilmesi amacıyla söz konusu kanun teklifi düzenlenmiştir.

1978 YILI 19-26 ARALIK TARİHLERİ ARASINDA KAHRAMANMARAŞ'TA GERÇEKLEŞEN KATLIAMDA DOĞAN MAĞDURİYETLERİN GİDERİLMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 – *Maraş katliamında yitirilenlerin anısına Kahramanmaraş il merkezinde “Maraş Katliamı Utanç Anıtı” adında bir anıt yapılacaktır.*

MADDE 2 – *1978 yılı 19-26 Aralık tarihleri arasında Kahramanmaraş'ta gerçekleşen katliamda hayatını kaybedenlerin ailelerinin 1. derece akrabalarının her türlü sosyal güvenlik ve sağlık harcaması T.C. Sağlık Bakanlığı, eğitim çağındaki çocuklarının yüksek öğrenim dahil tüm eğitim masrafları T.C. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından sağlanacaktır.*

MADDE 3 – *Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.*

MADDE 4 – *Bu Kanunun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.*